

Briselē, 2025. gada 28. novembrī
(OR. en)

16140/25

UEM 607	RECH 527
ECOFIN 1645	ENER 636
SOC 819	JAI 1816
EMPL 537	GENDER 205
COMPET 1263	ANTIDISCRIM 121
ENV 1303	JEUN 245
EDUC 480	SAN 788
ECB	EIB

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2025. gada 25. novembris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2025) 955 final

Temats: KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS CENTRĀLAJAI BANKAI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI, REĢIONU KOMITEJAI UN EIROPAS INVESTĪCIJU BANKAI
2026. gada Eiropas pusgada rudens pakete
Konkurētspējas kompasa īstenošana: reformu un investīciju virzīšana uz priekšu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 955 final.

Pielikumā: COM(2025) 955 final

Strasbūrā, 25.11.2025.
COM(2025) 955 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
CENTRĀLAJAI BANKAI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU
KOMITEJAI, REĢIONU KOMITEJAI UN EIROPAS INVESTĪCIJU BANKAI**

**2026. gada Eiropas pusgada rudens pakete
Konkurētspējas kompasa īstenošana: reformu un investīciju virzīšana uz priekšu**

2026. gada Eiropas pusgada rudens pakete

Konkurētspējas kompasa īstenošana: reformu un investīciju virzīšana uz priekšu

ES konkurētspējas palielināšana, lai nodrošinātu ilgtspējīgu labklājību, joprojām ir Eiropas Komisijas galvenā prioritāte. Pagājušā gada Dragi ziņojumā¹ bija skaidri apzinātas Eiropas konkurētspēju apdraudošās strukturālās problēmas un ierosināta jauna Eiropas industriālā stratēģija. Uz šā pamata iniciatīvas “Konkurētspējas kompass”² ietvaros tika noteiktas stratēģiskās prioritātes nākamajiem pieciem gadiem trīs prioritārajās jomās – inovācijas plaisas novēršana, ekonomikas dekarbonizācija un stratēģisko atkarību samazināšana –, kā arī pieci horizontālie konkurētspējas veicinātāji³. Kopš tā laika ES ir iesaistījies vairākās plaša mēroga politiskās iniciatīvās konkurētspējas atbalstam, tostarp šādās: tīras rūpniecības kurss⁴, vienotā tirgus stratēģija⁵, MI kontinenta rīcības plāns⁶, prasmju savienība⁷, uzkrājumu un investīciju savienība⁸, redzējums par lauksaimniecības un pārtikas nozari⁹. Būtiskas iespējas ir apzinātas arī kohēzijas politikas vidusposma pārskatā¹⁰.

Sajūta, ka ES ir steidzami jārisina savas strukturālās problēmas, jānovērš stratēģiskā neaizsargātība un atkarība un jāaizsargā savs sociālais modelis, pēdējo mēnešu laikā ir tikai pieaugusi. Ja ES neveicinās investīcijas, produktivitāti un inovāciju, tā arvien sarežģītākā ģeopolitiskajā vidē atpaliks un nespēs nodrošināt savu (ekonomisko) drošību un labklājību, tostarp arī nākamajām paaudzēm. Lai gan šī Eiropas pusgada rudens pakete liecina, ka ES var balstīties uz stabiliem ekonomikas un darba tirgus rādītājiem un atbalstīt sociālos sasniegumus, mums ir jābūt jauns darba posms, kurā Komisija kopā ar dalībvalstīm apņēmīgi koncentrēsies uz īstenošanu, lai vēl vairāk stiprinātu savu konkurētspēju un noturību, īpašu uzsvāru liekot uz konkrētu rezultātu sasniegšanu un jēgpilnu pārmaiņu virzīšanu visā ES.

Lai īstenotu Konkurētspējas kompasa noteiktās prioritātes, ir steidzami jārikojas ES, valstu un reģionālā līmenī. Ar Eiropas pusgadu joprojām tiek atbalstīti ES centieni labāk koordinēt ekonomikas un nodarbinātības politiku. Turklāt tas nodrošina dalībvalstu un reģionu ekonomisko un sociālo rādītāju noturīgu konvergenci; to veicina arī ES ilgtermiņa budžets, kā izklāstīts Komisijas priekšlikumā par daudzgadu finanšu shēmu (DFS)¹¹. Pamatojoties uz Konkurētspējas kompasu, Eiropas pusgada ietvaros arī turpmāk tiks sniegti konkrētām valstīm adresēti norādījumi, lai operatīvā un pārredzamā veidā apzinātu valsts un vietējā līmenī veicamās darbības. Šajā Eiropas pusgada ciklā tiks vēl vairāk stiprināta analīze dažādās jomās, kas ir svarīgas Konkurētspējas kompasa programmas īstenošanai un augšupējas sociālās konverģences veicināšanai saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru. Ikgadējā ziņojumā par vienoto tirgu un konkurētspēju, ko paredzēts publicēt janvārī, tiks ziņots par progresu saistībā ar Konkurētspējas kompasu.

¹ [Dragi ziņojums par ES konkurētspēju.](#)

² [ES Konkurētspējas kompass, COM\(2025\) 30 final.](#)

³ Birokrātijas samazināšana, šķēršļu likvidēšana vienotajā tirgū, finansējuma efektīvāka nodrošināšana, prasmju un kvalitatīvu darbvietu veicināšana un labākas koordinācijas nodrošināšana.

⁴ [Tīras rūpniecības kurss – Eiropas Komisija](#)

⁵ [Vienotā tirgus stratēģija](#)

⁶ [MI kontinenta rīcības plāns | Eiropas digitālās nākotnes veidošana](#)

⁷ [Prasmju savienība – Eiropas Komisija](#)

⁸ [Uzkrājumu un investīciju savienība – Finances – Eiropas Komisija](#)

⁹ [Redzējums par lauksaimniecības un pārtikas nozari – lauksaimniecība un lauku attīstība](#)

¹⁰ [Inforegio - Modernizēta kohēzijas politika: vidusposma pārskatīšana](#)

¹¹ [ES budžets 2028.–2034. gadam](#)

Komisija ir ierosinājusi nākamajā DFS ievērojamu finansējuma daļu novirzīt, izmantojot valstu un reģionālos partnerības plānus un Eiropas Konkurētspējas fondu. Plānos cita starpā būtu jāpiedāvā efektīvi risinājumi visām Eiropas pusgada kontekstā konstatētajām problēmām vai ievērojamai to daļai. Tas jo īpaši attiecas uz attiecīgajiem konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem. Tāpēc Eiropas pusgada 2026. gada cikls būs svarīgs vienojošs elements ar nākamo DFS.

2026. gada Eiropas pusgada sākšana – galvenās prioritātes

ES ekonomika ir demonstrējusi noturību, taču ir vajadzīga turpmāka rīcība, lai sarežģītā situācijā veicinātu ilgtspējīgu un taisnīgu ekonomikas izaugsmi. 2024. gadā ES reālais IKP uz vienu iedzīvotāju par 4,1 % pārsniedza 2019. gada rādītāju¹², un lielākā daļa dalībvalstu bija atguvušas pandēmijas radītos ienākumu zaudējumus. Nodarbinātības līmenis ES ir sasniedzis vēsturiski augstu līmeni, proti, 2025. gada otrajā ceturksnī tas bija 76,2 %¹³. Tomēr izaugsmi un kopējo produktivitāti kavē saspringtais darba tirgus vienlaikus ar pastāvīgu prasmju un darbaspēka trūkumu un lielu to darba ņēmēju īpatsvaru, kuri strādā zemu atalgotās darbvietās nozarēs ar ierobežotu produktivitāti. Paredzams, ka vidējā termiņā ES ekonomika turpinās augt mērenā tempā; saskaņā ar prognozi IKP pieaugums 2025. un 2026. gadā sasnies 1,4 % un 2027. gadā turpinās palielināties līdz 1,5 %, un sagaidāms nodarbinātības turpmāks pieaugums, kas 2027. gadā palēnināsies. Turklāt izaugsmes perspektīvas apdraud paaugstinātais drošības apdraudējums un pieaugošie tirdzniecības šķēršļi, kas jau kavē potenciālo izaugsmi.

Saskaroties ar nelabvēlīgu starptautisko ekonomisko vidi, demogrāfiskās tendences un vāju darba ražīguma pieaugumu, ES ir izlēmīgi jārikojas, lai veicinātu ekonomikas izaugsmi, stiprinātu savu ekonomisko drošību un atbalstītu konkurētspēju. Tas ietver stabilas makroekonomiskās vides nodrošināšanu, turpmāku pētniecības un inovācijas veicināšanu, ievērojot pētniecības un izstrādes investīcijām noteikto 3 % mērķrādītāju, atbalstu progresīvu tehnoloģiju ieviešanai un investīcijas klimatnoturībā, vidiskajā ilgtspējā un cilvēkkapitālā, tostarp veselības jomā. Ir arī ļoti svarīgi vēl vairāk uzlabot darba tirgu darbību, veicināt uzkrājumu plūsmu uz produktīvām investīcijām, paātrināt dekarbonizāciju un pazemināt enerģijas cenas, samazināt stratēģiskās atkarības no trešām valstīm, stiprināt Eiropas industriālo jaudu, uzlabojāt uzņēmējdarbības vidi, tostarp tiesiskuma ziņā, un mazināt administratīvo slogu. Tikpat svarīgi būs novērst šķēršļus vienotajam tirgum, attīstīt transporta un tīras enerģijas infrastruktūru, veicināt mūsu ekonomikas digitalizāciju, novērst nabadzību, nodrošināt augšupēju sociālo konverģenci un veicināt cenas ziņā pieejamus ilgtspējīgus mājokļus, kā arī uzlabot ES reģionu konkurētspēju.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ar šodien pieņemto rudens paketi tiek uzsākts 2026. gada Eiropas pusgada cikls. Paketē ir ietverts Komisijas ieteikums Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku, Komisijas ieteikums Padomes ieteikumam par cilvēkkapitālu Savienībā, brīdināšanas mehānisma ziņojums saskaņā ar makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru, Komisijas priekšlikums vienotajam nodarbinātības ziņojumam, fiskālās situācijas novērtējums ES dalībvalstīs un rudens paziņojums par pēcprogrammas uzraudzības novērtējumiem¹⁴.

¹² Pamatojoties uz *Eurostat* datiem – [\[nama_10_pc\] Iekšzemes kopprodukts \(IKP\) un galvenie komponenti uz vienu iedzīvotāju](#).

¹³ *Eurostat* – [ES darba tirgus – ceturkšņa statistika – Statistikas skaidrojums – Eurostat](#).

¹⁴ Komisijas 2025. gada rudens paziņojums par pēcprogrammas uzraudzības novērtējumiem, C(2025)9069 final. Komisija divreiz gadā pēcprogrammas uzraudzības ietvaros novērtē eurozonas dalībvalstis, kurām ir bijusi finansiālās palīdzības programma. Mērķis ir novērtēt dalībvalsts ekonomisko, fiskālo un finansiālo stāvokli, lai

2026. gada ieteikuma par eurozonas ekonomikas politiku projektā eurozonas dalībvalstis tiek aicinātas rīkoties individuāli un kopīgi Eurogrupā, lai veicinātu produktivitāti un stiprinātu ekonomisko drošību, saglabājot publisko finanšu stabilitāti. Attiecībā uz fiskālo politiku tajā ieteikts 2026. gadā saglabāt neitrālu fiskālo nostāju, vienlaikus pieļaujot aizsardzības izdevumu diferenciāciju un pagaidu elastību saskaņā ar vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu mērķrādītājiem un valsts izņēmuma klauzulu¹⁵. Vidēja termiņa fiskālajām stratēģijām būtu jānodrošina ilgtspēja, vienlaikus atrodot iespējas segt jaunus izdevumus, jo īpaši saistībā ar aizsardzību un konkurētspēju. Lielāki aizsardzības izdevumi būtu jāpapildina ar centieniem novērst problēmas konkrētos rūpniecības procesu posmos un darbaspēka iztrūkumu un veicināt integrētu ES aizsardzības ekipējuma tirgu. Dalībvalstīm savu atveseļošanas un noturības plānu īstenošana būtu jāpabeidz līdz 2026. gada augustam, nodrošinot pieejamo ES līdzekļu apguvi un izmantojot kohēzijas politikas vidusposma pārskatā apzinātās iespējas. Lai palielinātu produktivitāti, ieteikumā aicināts veicināt prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju, stiprināt izglītības un apmācības politiku, kā arī veikt reformas, lai uzlabotu līdzdalību darba tirgū un darbvietu kvalitāti. Ir vajadzīgi arī turpmāki centieni, lai apkarotu nabadzību un uzlabotu piekļuvi cenas ziņā pieejamiem un ilgtspējīgiem mājokļiem. Ieteikumā arī aicināts veikt lielākas investīcijas pētniecībā un inovācijā, pārejā uz dekarbonizētu un digitālu ekonomiku un stratēģisko atkarību mazināšanā. Dalībvalstīm būtu arī jārīkojas, lai padziļinātu vienoto tirgu, likvidējot iekšējos šķēršļus, samazinot administratīvo slogu un vienkāršojot regulējumu, un jāpanāk progress saistībā ar Eiropas uzkrājumu un investīciju savienību, lai varētu efektīvāk novirzīt privāto kapitālu ilgtermiņa izaugsmei. Visbeidzot, ieteikumā pausts aicinājums pabeigt darbu pie digitālā euro, stiprināt euro starptautisko nozīmi un saglabāt finanšu stabilitāti, cieši uzraugot riskus banku un nebanku sektorā.

Kā norādīts Paziņojumā par prasmju savienību¹⁶, Komisija pirmo reizi ierosina Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā. Ieteikumā dalībvalstis tiek aicinātas steidzami orientēt pasākumus uz prasmju trūkuma novēršanu, galveno uzmanību pievēršot ES ekonomikas stratēģiskajām nozarēm. Tas ietver pamatprasmju, profesionālās izglītības un apmācības un augstākās izglītības stiprināšanu, jo īpaši noteiktās zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas (*STEM*) jomās, lai veidotu stabilu pamatu augstākai produktivitātei, konkurētspējai un digitālajai suverenitātei, tostarp finanšu, digitālajai un MI pratībai. Ieteikumā atzīts, ka digitālās prasmes pieder pie mūsdienu dzīvei būtiskajām prasmēm, un dalībvalstis tiek aicinātas labāk izmantot prasmju nepieciešamības izpēti, samazināt šķēršļus, kas kavē iesaistīties profesijās, un nodrošināt ES un trešo valstu valstspiederīgajiem kvalifikāciju ātrāku atzīšanu stratēģiskās nozarēs. Ieteikuma pamatā ir pašreizējā darbaspēka trūkuma novērtējums un nākotnes prognozes par prasmju trūkumu, ņemot vērā pašlaik pieejamās prasmes un mūsu izglītības un apmācības sistēmu spēju apmierināt ES darba tirgus vajadzības.

Brīdināšanas mehānisma ziņojumā ir norādītas septiņas dalībvalstis, par kurām būtu jāveic padziļināti pārskati, lai novērtētu, vai tajās pastāv nelīdzsvarotība. Ar šo ziņojumu tiek uzsākta makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras (MNNP) ikgadējā īstenošanas kārtā, kuras mērķis ir atklāt, novērst un koriģēt nelīdzsvarotību, kas nelabvēlīgi ietekmē vai var nelabvēlīgi ietekmēt kādas dalībvalsts vai visas ES ekonomikas pienācīgu

nodrošinātu, ka tā saglabā spēju apkalpot savas parādsaistības. Paziņojumā norādīts, ka visas piecas novērtētās dalībvalstis saglabā spēju apkalpot savas parādsaistības.

¹⁵ Komisija ir ierosinājusi aktivizēt valsts izņēmuma klauzulu kā daļu no plāna “*ReArm Europe / Gatavība 2030*”, ko Eiropas Komisija ierosināja 2025. gada martā, lai palielinātu aizsardzības izdevumus ES.

¹⁶ Komisijas 2025. gada 5. marta paziņojums “Prasmju savienība” (COM(2025) 90 final). Ierosinātais juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 148. pants.

darbību. Pamatojoties uz MNNP rezultātu pārskata ekonomisko interpretāciju, ziņojumā ir norādītas dalībvalstis, kurās, iespējams, ir nelīdzsvarotība vai pastāv šādas nelīdzsvarotības risks. Nākamajā pavasarī par šīm dalībvalstīm tiks sagatavoti padziļināti pārskati. Tas attiecas uz Grieķiju, Itāliju, Ungāriju, Slovākiju, Rumāniju, Nīderlandi un Zviedriju, kurās 2025. gada 4. jūnijā tika konstatēta nelīdzsvarotība vai pārmērīga nelīdzsvarotība¹⁷.

Vienotais nodarbinātības ziņojums atspoguļo uzraudzību pār nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanu. Ziņojumā ir sniegta jaunākā informācija par progresu 2030. gada ES pamatmērķrādītāju un valstu mērķrādītāju sasniegšanā attiecībā uz nodarbinātību, prasmēm un nabadzības samazināšanu. Tas liecina, ka ES ir uz pareizā ceļa, lai sasniegtu 78 % nodarbinātības mērķi. Vienlaikus paredzams, ka nodarbinātības pieaugums palēnināsies, savukārt bezdarba līmenis stabilizēsies. Tomēr joprojām pastāv ievērojamas reģionālās atšķirības gan starp valstīm, gan to iekšienē. Papildu bažas rada ES produktivitātes plaisa salīdzinājumā ar daudzām attīstītajām ekonomikām. 2024. gadā gandrīz katrs divpadsmitais darba ņēmējs saskārās ar nabadzības riskiem. Joprojām pastāv darbaspēka trūkums, daļēji tāpēc, ka dažās nozarēs ir slikti darba apstākļi, un ir paredzams, ka demogrāfisko pārmaiņu un jaunu prasmju vajadzību dēļ tas vēl palielināsies. Ir vajadzīgi ievērojami turpmāki centieni, lai sasniegtu mērķi panākt, ka 60 % pieaugušo katru gadu piedalās apmācībā, un samazināt nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku skaitu vismaz par 15 miljoniem. Ziņojumā analizēti arī iespējamie riski augšupējai sociālajai konverģencei, pamatojoties uz sociālās konverģences sistēmu¹⁸. Tas liecina, ka dalībvalstis lielākoties ir panākušas augšupēju konverģenci dalībā darba tirgū, lai gan konkrētu iedzīvotāju grupu, tostarp jauniešu, personu ar invaliditāti un romu, nodarbinātības rādītāji joprojām atpaliek. Prasmju un izglītības jomā, kā arī sociālajā jomā, neraugoties uz nelieliem uzlabojumiem, joprojām pastāv riski augšupējai konverģencei. Nepastiprinot politikas centienus, kas ietvertu kvalitatīvu darbvietu veicināšanu, ieguldījumus cilvēkkapitālā un efektīvu sociālo dialogu, šīs norises var saasināt pašreizējās problēmas un kavēt ES konkurētspēju.

Komisija arī sniedz savu novērtējumu par dalībvalstu fiskālo stāvokli. Šo novērtējumu veido: i) paziņojums, kurā analizētas fiskālās norises visās dalībvalstīs un novērtēts, vai deviņas dalībvalstis, kurām pašlaik piemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru¹⁹, ir efektīvi rīkojušās, lai novērstu savu pārmērīgo budžeta deficītu, ii) Komisijas atzinumi par 17 eurozonas dalībvalstu 2026. gada budžeta plānu projektiem un iii) ziņojums saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu par atbilstību deficīta un parāda kritērijiem. Pamatojoties uz gada progresa ziņojumiem, kas dalībvalstīm jāiesniedz līdz 2026. gada 30. aprīlim, Komisija 2026. gada pavasarī atkārtoti novērtēs dalībvalstu fiskālo situāciju, tostarp stāvokli vidēja termiņa plānu īstenošanā un pasākumus, kas veikti saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.

Turpmākais ceļš un ievirzes 2026. gada Eiropas pusgada ciklam

Eiropas pusgads joprojām ir galvenais satvars ekonomikas, nodarbinātības un sociālās politikas koordinēšanai visā ES. 2026. gada pavasarī Komisija sniegs konkrētām valstīm adresētus ieteikumus (KVAI), pamatojoties uz valstu ziņojumos konstatētajām problēmām. 2026. gada cikls būs pirmais cikls, kurš aptvers laiku pēc Atveseļošanas un noturības mehānisma darbības perioda beigām. 2026. gada KVAI balstīsies uz visaptverošo 2025. gadā dalībvalstīm adresēto KVAI kopumu un joprojām būs vērsti uz Konkurētspējas kompasā

¹⁷ [2025. gada Eiropas pusgads: paziņojums par pavasara paketi.](#)

¹⁸ Saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263.

¹⁹ Austrija, Beļģija, Francija, Malta, Itālija, Rumānija, Ungārija, Polija un Slovākija.

noteikto prioritāšu īstenošanu. Tajos tiks ņemts vērā progress 2025. gada KVAI īstenošanā, jo īpaši atveseļošanas un noturības plānu izpildes ietvaros, vienlaikus pievēršoties arī jaunām problēmām un ilgtermiņa vajadzībām. Lai varētu sniegt īstenojamākus ieteikumus, tiks padziļināti un paplašināti analizētas prioritārās jomas, kas saskaņā ar Konkurētspējas kompasu ir būtiskas konkurētspējas uzlabošanai. Valstu ziņojumos būs iekļauta padziļināta reģionālās konkurētspējas analīze. Tas būs stabils pamats reformu un investīciju vajadzību apzināšanai valstu un reģionālā līmenī, kalpojot arī par vienojošo elementu ES finansējuma virzīšanai saskaņā ar nākamo DFS.

Komisija padziļinās dialogu ar ieinteresētajām personām, lai stiprinātu sabiedrības iesaisti un valstu atbildību. Komisija savu analīzi un ieteikumus balstīs uz uzlabotu strukturētu dialogu ar valdībām, reģionālajām un vietējām iestādēm, sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Šī viedokļu apmaiņa notiks procesa galvenajos posmos un būs vērsta uz to, kā dalībvalstis īsteno 2025. gada KVAI, uz jaunu problēmu apzināšanu un uz pašreizējiem vai turpmākajiem politikas pasākumiem konstatēto problēmu risināšanai. Cieša sadarbība ar Eiropas Parlamentu un Padomi turpinās garantēt pārredzamību, demokrātisko pārskatatbildību un efektīvu sadarbību visā pusgada ciklā.